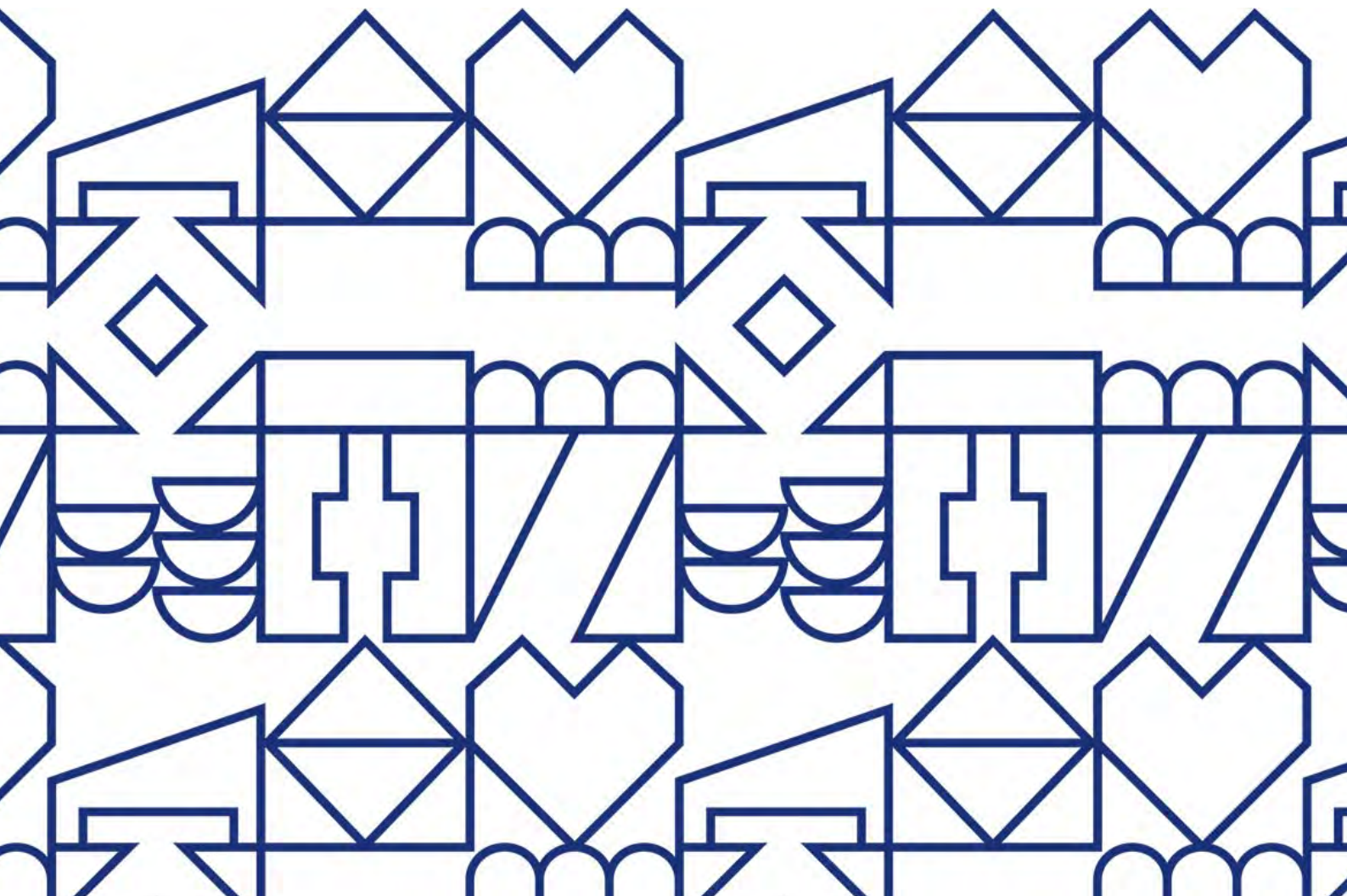

Seinäjoki

Seinäjoen kaupungin yhtiöiden,
yhteisöjen ja säätiöiden

OMISTAJAPOLITIIKKA

omistajapoliittiset linjaukset

Seinäjoen kaupungin yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden omistajapolitiikka

omistajapoliittiset linjaukset

- 1. Seinäjoen kaupungin omistukset**
 - 1.1 Yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden omistajapolitiikka
 - 1.2 Nykyisten omistusten muodostuminen
 - 1.3 Omistajapolitiikka muuttuvassa toimintaympäristössä
 - 1.4 Konserniohjaus
 - 1.5 Vastuu omistajapolitiikan toteuttamisesta
 - 1.6 Päätöksenteko

- 2. Seinäjoen kaupungin omistajapolitiikan päämäärä**

- 3. Seinäjoen kaupungin omistajapoliittiset linjaukset**
 - Omistaminen ja suhde markkinoihin
 - Kaupunki on aktiivinen ja selkeä omistaja
 - Kaupunki on vaativa omistaja

- 4. Omistajapolitiikan päämäärän ja omistajapoliittisten linjausten toteuttaminen**

Seinäjoen kaupungin liiketoiminnan ja omistajapolitiikan prosessi

1. Seinäjoen kaupungin omistukset

1.1 *Yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden omistajapolitiikka*

Seinäjoen kaupungin yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden omistajapolitiikka keskittyy kaupungin tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden, yhdistyksen (Seinäjoen Orkesteriyhdistys ry) ja merkittävimpien säätiöiden (Rengonharju -säätiö, Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö) tarkasteluun. Säätiöt ovat mukana tarkastelussa vaikka säätiöissä ei ole omistusosuuksia. Säätiöt, joissa kaupunki on mukana, toteuttavat kaupungin toimialaan kuuluvia tehtäviä. Säätiöistä Rengonharju -säätiön tarkoitus on muuttanut lentoasematoiminnan harjoittajasta kiinteistön hallintaan. Omistajapolitiittisia linjauksia noudatetaan myös kaupungin liikelaitosten ja muiden toimintayksiköiden osalta harkittaessa esimerkiksi toiminnan yhtiöittämistä. Laajemmassa tarkastelussa kaupungin omistajapolitiikka käsittää muun muassa muut kaupungin omaisuuserät, maanomistukset, sijoitusomaisuuden sekä kuntayhtymät, joiden yksityiskohtaisempiin omistajapolitiittisiin kysymyksiin otetaan kantaa erillisten asiakirjojen ja päätösten kautta.

Seinäjoen kaupunkikonserni voidaan jakaa seuraaviin strategisen ohjauksen kannalta eri tavalla arvioitaviin kokonaisuuksiin (tilanne 15.1.2018):

- Peruskunta
- Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos -liikelaitos
- Tytäryhtiöt, yhteisöt ja säätiöt (25 kpl) sekä yhteisöt, joissa kunnan tytäryhteisöt käyttävät määräysvaltaa (7 kpl)
- Osakkuusyhtiöt (20 kpl)
- Kuntayhtymät (4 kpl)

1.2 *Nykyisten yhtiö – ja yhteisöomistusten ja säätiöiden muodostuminen*

Seinäjoen kaupunki on perustanut yhtiöitä ja säätiöitä vuosikymmenten aikana eri syistä. Nykyinen kaupunkikonsernirakenne on muodostunut paitsi suunnitelmallisen kehitystyön myös erilaisten historiallisten syiden seurauksena.

Joidenkin kaupungin perustamien yhtiöiden tai yhtiöiden, joissa kaupunki on mukana omistajana osalta on käynyt niin, että perusteet joilla yhtiö on aikanaan perustettu, tai sen osaomistajaksi ryhdytty, ovat joko kokonaan tai osittain muuttuneet. Näiden omistusten osalta on harkittava niitä luopumista. Asiaan vaikuttavat syyt koostuvat useista erilaisista tekijöistä ja vaativat yhtiö- ja yhteisökohtaista tarkastelua.

Yhtiömuotoisen toiminnan harjoittamiselle on ollut olemassa toiminnallisia, taloudellisia ja strategisia syitä, joiden vuoksi kaupunki on nähnyt tarpeelliseksi lähteä harjoittamaan liiketoimintalähtöistä toimintaa erillisen yhtiön perustamisen kautta. Useiden yhtiöiden perustaminen on liittynyt kiinteästi sen hetkiseen toimintaympäristöön ja yhteiskunnalliseen tilanteeseen. Joitakin aikaisemmin perustettuja yhtiöitä ei enää tänä päivänä mielletä niiden harjoittaman liiketoiminnan näkökulmasta samalla tavalla kunnan toimialaan liittyväksi kuin mitä perustamishetkellä on tehty. Aiempina vuosikymmeninä, jolloin muun muassa yksityistä pääomaa oli rajoitetummin saatavilla, moni kaupungin kannalta merkittävä, mutta ei välttämätön, toiminto olisi jäänyt ilman kaupungin taloudellista panostusta joko kokonaan toteutumatta tai siirtynyt pitkälle tulevaisuuteen.

Em. kehitys koskee myös muita kaupunkikonserniin kuuluvia yhteisöjä.

Kaupunkikehitysnäkökulma on ollut Seinäjoella erityisesti useamman merkittäväksi katsottavan yhtiön/yhteisön/säätiön perustamisen lähtökohtana ja niiden perustamiseen on liittynyt jälkeempään tarkasteltuna visionääristä näkemystä. Tällä hetkellä korostuvat näkökulmat, joiden mukaan kaupunki on ennemminkin elinvoiman vahvistaja ja erilaisten kehityshankkeiden mahdollistaja kuin toteuttaja. Kuntien välinen yhteistyö on lisääntynyt viime vuosina. Yhteistyömuodoista yhteinen yhtiö on yksi vaihtoehto. Kuntien välinen palveluyhteistyö voidaan järjestää myös yhteistoimintajärjestelyin.

Seinäjoen kaupungin omistajapolitiikan on perustuttava tosiasiallisiin tekijöihin ja kaupunkilaisen eli veronmaksajan etuun. Omistuksia on tarkasteltava kriittisesti ja arvioitava niiden asemaa osana kaupunkikonsernia useista erilaisista näkökulmista;

- palvelustrategiset syyt
- verotukselliset syyt
- kilpailuneutraliteetti
- yhtiöittämisvelvollisuus

MERKITTÄVIMMÄT OMISTUKSET

Kuvio 1 Seinäjoen kaupungin tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt, yhdistys sekä säätiöt.

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot			
Tytäryhteisöt			
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %
Eelan Laajennus Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö	Seinäjoki		100,0
Etelä-Pohjanmaan Musiikkiopiston kannatus Oy	Seinäjoki	66,3	66,3
Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy	Seinäjoki	54,4	54,4
Into Seinäjoki Oy	Seinäjoki	89,1	96,3
Kiinteistöyhtiö Frami E	Seinäjoki	96,3	96,3
Kiinteistöyhtiö Frami D	Seinäjoki	96,3	96,3
Rytmikorjaamo Oy	Seinäjoki	43,4	93,8
Seinäjoen Yrityskiinteistöt Oy	Seinäjoki	96,3	96,3
Seinäjoki Congress	Seinäjoki	96,3	96,3
Katajalaakson Palvelutalo Oy	Seinäjoki	78,5	78,5
Ki Oy Itikanmäen Teollisuustalo	Seinäjoki	58,2	84,0
Ki Oy Myllypuistokoti	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Animwest	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Paloasema	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Palvelutalot	Seinäjoki	95,5	95,5
Ki Oy Seinäjoen Ruokatalo	Seinäjoki	100,0	100,0
Ki Oy Seinäjoen Tenavakoti	Seinäjoki	50,3	50,3
Ki Oy Ylistaron Päivölä	Seinäjoki	100,0	100,0

Lakeuden Vesi Oy	Seinäjoki	62,7	62,7
Rengonharju-säätiö	Ilmajoki		100,0
SeiLab Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy	Seinäjoki	65,5	65,5
Ki Oy Seinäjoen Kampus	Seinäjoki		65,5
Seinäjoen Energia Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Seiverkot Oy	Seinäjoki		100,0
Seinäjoen Kaupunginteatteri Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Seinäjoen Orkesteriyhdistys ry	Seinäjoki	66,7	66,7
Seinäjoen Työterveys Oy	Seinäjoki	60,6	63,6
Seinäjoki Areena Oy	Seinäjoki	94,5	97,3
Seipark Oy	Seinäjoki	100,0	100,0
Sevas Kodit Oy	Seinäjoki	100,0	100,0

Kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt			
		Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %
Eskoon Sosiaalipalvelujen ky	Seinäjoki	17,21	17,21
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	29,47	29,47
Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin ky	Seinäjoki	23,68	23,68
Seinäjoen Koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	48,70	48,70
Osakkuusyhteisöt			
As Oy Halkosaaren Leivonsaari	Seinäjoki	22,00	22,00
As Oy Jolluntie	Seinäjoki	23,70	23,70
As Oy Kangastupa	Seinäjoki	31,40	31,40
As Oy Nurmon Pajukka	Seinäjoki	20,00	20,00
As Oy Soidinvatro	Seinäjoki	31,00	31,00
Etelä-Pohjanmaan Matkailu Oy	Seinäjoki	36,00	58,50
Huhtalan Palvelutalo Oy	Seinäjoki	48,03	48,03
Hyllykallion Palvelutalo Oy	Seinäjoki	26,85	26,85
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	Seinäjoki	30,00	30,00
Ki Oy Seinäjoen Kirkonkranni (työterveys)	Seinäjoki	41,00	41,00
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	Seinäjoki	49,00	49,00
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	Seinäjoki	49,00	49,00
Ki Oy Vuorenrinne	Seinäjoki	36,40	36,40
Ki Oy Ylistaron Virastotalo	Seinäjoki	36,60	36,60
Lakea Oy	Seinäjoki	21,70	21,70
Lakeuden Etappi Oy	Ilmajoki	39,80	39,80
Lappavesi Oy	Lapua	20,00	20,00
Lapuan Jätevesi Oy	Lapua	35,00	35,00
Seinäjoen Linja-autoasemakiinteistö Oy	Seinäjoki	33,60	33,60
Seinäjoen Tangomarkkinat Oy	Seinäjoki	6,49	33,95

1.3 Omistajapolitiikka muuttuvassa toimintaympäristössä

Seinäjoen kaupungin omistajapolitiikan ja omistajapoliittisten linjausten on tarkoitus selkeyttää omistamiseen liittyviä asioita. Yleisten omistajapoliittisten linjausten ja periaatteiden perusteella on mahdollista tehdä johdonmukaisia yhtiö-, yhteisö- ja säätiökohtaisia omistajapoliittisia ratkaisuja ja linjauksia. Omistajapolitiikan ja omistajapoliittisten linjausten tarkoituksena on toteuttaa luvussa 2. esitettävää Seinäjoen kaupungin omistajapoliittista päämäärää.

Toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin on yhä tarpeellisempaa varautua ennakkoiden. Lainsäädäntöä tapahtuu yhä enemmän Euroopan unionin tasolla ja EY-tuomioistuimen ennakkoratkaisut ja muut päätökset saattavat nopeastikin johtaa muutoksiin lainsäädännössä. Kuntalain (410/2015) 15 luvun säännökset ohjaavat ja rajaavat kaupungin toimintaa markkinoilla. Myös julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista säädetyn lain (1397/2016) in-house eli sidosyksikkösäännöksillä on tärkeä merkitys yhtiöiden toimintaa suunniteltaessa ja toteutettaessa. Lisäksi maakuntauudistus tulee vaikuttamaan eräiden yhtiöiden toimintaan ja voi aiheuttaa tarvetta omistusjärjestelyihin.

Tiedonvälityksen muutokset, erityisesti avoimuuden vaatimus, aiheuttavat osaltaan lisäpainetta julkiseen omistamiseen. Toimintaympäristö on merkittävästi erilainen kuin aiemmin, jolloin myös toimintatapojen on oltava ajantasaisia.

Kuntalain (410/2015) säännöksillä on rakennettu ja laajennettu omistajapolitiikkaa ja konserniohjausta koskevia säännöksiä. Kuntakonsernia tarkastellaan enemmän taloudellisena kokonaisuutena, jossa lähtökohdana on se, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa on otettava huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Myös suunnitellulla maakuntauudistuksella on vaikutuksia kaupungin omistuksiin ja kaupunkikonserniin kuuluviin yhtiöihin.

Kaupungin on kaupunkikonsernin emoyhteisönä kiinnitettävä aiempaa enemmän huomiota myös omistamiinsa yhtiöihin ja yhteisöihin. Kaupungin on omistajana välttämätöntä aktivoitua kehittämään konsernikokonaisuutta. Samoin on toimittava kaupunkikonserniin kuuluvien säätiöiden kanssa.

Seinäjoen kaupungissa tarkastellaan vuosittain kaupunkikonsernin pitkän aikavälin investointisuunnitelmaa. Investointipaineet ovat merkittäviä ja osana uusinvestointien toteuttamisen rahoittamisessa ovat myös omaisuuden myynnit. Omaisuutta kierrättämällä on mahdollisuus rahoittaa tärkeiksi katsottuja investointeja, joiden toteuttaminen tulorahoituksen sallimalla nopeudella olisi muuten liian hidasta.

1.4 Konserniohjaus

Kaupunginvaltuusto päättää Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta.

Kuntalain 39 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin toiminnan omistajaohjauksesta.

Seinäjoen kaupunkikonserniin kuuluvat tytäryhtiöt, yhteisöt ja säätiöt noudattavat toiminnassaan kaupunginvaltuuston hyväksymää kaupunkikonsernin konserniohjetta ja hyvää hallinto- ja johtamistapaohjetta. Ohjeet ovat omistajan työkaluja omistustensa ohjaamiseen ja niiden tarkoituksena on osaltaan varmistaa, että kaupungin omaisuutta hoidetaan tuottavasti ja luotettavaksi. Omistajan on osaltaan huolehdittava toisaalta siitä, että omistuksille asetetaan riittävän vaativia tavoitteita ja että niiden saavuttaminen toteutuu, toisaalta taas omistajan on tehtävä tarpeelliseksi katsomiansa omistajajärjestelyi-

tä. Omistajapolitiikka voidaankin karkeasti jakaa tilapäisiin omistajajärjestelyihin ja pysyvämpään omistajaohjaukseen.

1.5 Vastuu omistajapolitiikan toteuttamisesta

Omistajapolitiikan periaatteista päättäminen kuuluu luottamushenkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle (kuntalaki 410/2015 14 §). Toimeenpano (ohjaus ja valvonta) kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkastuslautakunnalle. Viranhaltijaorganisaatiossa omistajaohjaus kuuluu kaupunginjohtajalle, rahoitusjohtajalla, hallintojohtajalle ja henkilöstöjohtajalle. Kaupungin johtoryhmä osallistuu konserniohjaukseen siten, kuin kaupunginjohtaja siitä erikseen määrää.

Omistajaohjauksen toimenpiteet voivat liittyä esim. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antaminen kaupungin eri yhteisöissä edustaville henkilöille sekä muuhun määräysvallan käyttöön.

Konsernijohton tehtävät on määritelty tarkemmin Seinäjoen kaupungin hallintosäännössä.

1.6 Päätöksenteko

Kuntalain (410/2015) 14 § mukaan valtuusto päättää kunnan talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Valtuusto päättää myös kunnan hallintosäännöstä, jossa annetaan tarpeelliset määräykset kunnan hallinto- ja päätöksentekojärjestelmästä.

Näin ollen kaupunginvaltuusto päättää kaupungin tehtävien hoitotavasta, kaupungin omasta toiminnasta, siitä luopumisesta sekä liikelaitosten ja yhtiöiden perustamisesta sekä yhteistoiminnasta muiden kuntien kanssa.

2. Seinäjoen kaupungin omistajapolitiikan päämäärä

Seinäjoen kaupunki varmistaa aktiivisella omistajapolitiikalla omistustensa tehokkaan hyödyntämisen kaupunkilaisten hyväksi

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Omistajapolitiikka mm. määrittelee ne tehtävät tai toiminnot, joissa kaupunki on mukana omistajana. Seinäjoen kaupungin omistajapoliittisten linjausten lähtökohtana on valtuuston vahvistama kaupunkistrategia ja palvelustrategia. Linjausten tavoitteena on turvata päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääomien käytön tehokkuus. Omistajapolitiikka sisältää toimintaperiaatteet, jolla johdetaan, ohjataan ja valvotaan konsernia. Omistajapolitiikan linjaukset konkretisoituvat yksittäisiä investointipäätöksiä ja konsernirakennetta koskevia ratkaisuja harkittaessa.

Omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä, vaan se on väline kaupunkikehitykseen sekä palvelujen tuottamiseksi ja järjestämiseksi. Omistamisen tulee olla aktiivista ja sen tarkoituksenmukaisuutta ja organisointitapoja on arvioitava säännöllisesti toimintaympäristön muuttuessa.

Omistaminen on luonteeltaan strategista siten, että saadaan taloudellista tai toiminnallista hyötyä pitkällä aikavälillä. Strategisessa omistamisessa tulisi korostua omistamisen elinkaariajattelu. Omistajapolitiikan tarkoitus on osaltaan liittää konserniin kuuluvat yhtiöt, yhteisöt ja säätiöt osaksi kaupungin strategista johtamista. Näin varmistetaan kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden tehokas toteuttaminen.

Seinäjoen kaupungin omistajapolitiikan päämäärä konkretisoidaan seuraavassa luvussa esitettävien omistajapoliittisten linjausten kautta, mutta päämäärä on luonteeltaan myös yleismerkityksellinen, jota tulee lähtökohtaisesti noudattaa kaikissa omistamiseen liittyvissä ratkaisuissa.

3. Seinäjoen kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

Seinäjoen kaupungin omistajapolitiikan päämäärä (edellinen luku) konkretisoidaan omistajapoliittisten linjauksen kautta. Omistajapoliittisista linjauksista poiketaan vain painavasta syystä.

Omistaminen ja suhde markkinoihin

Omistaminen ei ole itsetarkoitus, vaan sillä pitää olla toiminnalliset tai liiketaloudelliset perusteet.

- Omistamisessa on arvioitava nykyhetken ja tulevaisuuden toimintaympäristöön perustuen. Arvioidaan, ovatko ne tekijät, joiden seurauksena omistamiselle on aikanaan katsottu olevan tarvetta edelleen voimassa vai voidaanko omistuksesta luopua.

Kaupunkikonsernin kokonaisuus otetaan huomioon omistamiseen liittyvissä päätöksissä.

- Kaupunkikonsernia tarkastellaan kokonaisuutena, jossa konsernin yksittäisen yhtiön omistamiseen tai kaupungin yksikön yhtiöittäminen liittyvät päätökset eivät saa johtaa koko konsernin talouden tai toiminnan kannalta negatiiviseen lopputulokseen.

Yhtiömuotoista toimintatapaa hyödynnetään, kun toiminta ja tuotettavat palvelut on tarkoituksenmukaista ja taloudellista hoitaa erillisessä yhtiössä.

- Yhtiömuoto ei ole itsetarkoitus, vaan eräs mahdollisuus toiminnan järjestämiseen.

Toimivilla markkinoilla toimitaan vain perustellusta syystä.

- Uusia yhtiöitä, jotka tavoittelevat toimivilta markkinoilta markkinaosuuksia ei perusteta ellei kyseessä ole kaupungin nykyisen toiminnan yhtiöittäminen. Mikäli kaupungin omistama yhtiö toimii tällä hetkellä markkinoilla, arvioidaan sen asemaa yhtiökohtaisen tarkastelun yhteydessä.

Ns. In-house yhtiöitä perustetaan vain, kun jonkin palvelun turvaaminen kaupungin ohjauksessa on tarpeellista tai se on tarpeellista kuntien yhteistoiminnan turvaamiseksi. Lisäksi perustaminen voi olla perusteltua välivaiheeksi siirryttäessä markkina-ehtoiseen toimintaan tai toiminnasta luovuttaessa.

- Kaupunkikonsernin osaamistason ja kuntien yhteistoiminnan turvaamiseksi voi olla perusteltua perustaa in-house -yksikkö (sidosyksikkö). Lisäksi perustaminen voi olla perusteltua määräajaksi toiminnan turvaamiseksi siirryttäessä markkinaehtoiseen toimintaan tai siitä luopumiseksi.

Kaupungin ja yhtiöiden väliset sopimukset ja muut oikeustoimet tehdään markkinaehtoisesti.

- Kaupungin ja yhtiöiden välisiin sopimuksiin ei sisällytetä tukia vaan ne tehdään markkinaehtoisesti mm. hinnoitteleamalla palvelut niin, ettei niissä ole kiellettyä tukea. Vastaavasti yhtiöiden kaupungille maksamat korvaukset ym. määritellään niin, että ne ovat markkinaehtoisia.

Kaupunki on aktiivinen ja selkeä omistaja

Kaupunki seuraa yhtiöomistustensa toiminnan kehittymistä ja asemaa osana Seinäjoen kaupunkikonsernia ja tekee aktiivisesti omistajapoliittisia ratkaisuja.

- Yhtiöiden toiminnan seuraaminen on jatkuva prosessi ja omistajapoliittiset ratkaisut (esim. luopuminen) tehdään ennakoiden ja kaupungin etu turvaten oikealla hetkellä, ei ulkopuolisten syiden johdosta.

.....

Samankaltaista toimintaa ei harjoiteta useissa eri yhtiöissä tai säätiöissä.

- Useiden samankaltaista toimintaa harjoittavien yhtiöiden omistaminen tai säätiön hallinnossa mukana oleminen ei ilman toiminnallisesti tai taloudellisesti perusteltua syytä ole kaupunkikonsernin edun mukaista. Konsernin toimintaa voidaan kehittää fuusioiden avulla ja myös omistuksesta luopuminen on mahdollista.

.....

Kaupunki osallistuu rahoitusvastuun kantamiseen omistuksensa suhteessa.

- Kaupunki rajaa taloudellisen vastuunsa omistusosuuteensa, eikä rahoita toimintaa muiden omistajien puolesta.

.....

Kaupunki osallistuu säätiöiden perustamiseen tai hallintoon vain erityistapauksissa.

- Kaupunki ei lähtökohtaisesti perusta uusia säätiöitä mm. niiden ohjaukseen liittyvien haasteiden johdosta. Säätiöiden hallintoon kaupunki osallistuu ainoastaan silloin, kun säätiöllä on taloudellista merkitystä ja vastuita kaupungille tai kaupunkilaisten kannalta tärkeä toiminnallinen tehtävä hoidettavanaan.

Kaupunki on vaativa omistaja

Yhtiölle tai perustettavalle yhtiölle asetetaan selkeät ja mittavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet, ml. riskisuhteutettu pääoman tuottotavoite.

- Omistajan asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet määrittävät sen mitä omistaja omistamaltaan yhtiöltä odottaa.

.....

Kaupunki sijoittaa uutta pääomaa yhtiöihin vain liiketoiminnan kehittämiseen tai laajentamiseen.

- Kaupunki ei pääomita pitkällä aikavälillä kannattamatonta liiketoimintaa ja pääomittaminen vaatii aina perusteelliset selvitykset ja taustalaskelmat.

.....

Kaupungin yhtiöissä toiminnan tulosta ja kannattavuutta verrataan toimialan yhtiöiden vastaaviin lukuihin.

- Kaupunki edellyttää omistamiensa yhtiöiden toimivan tehokkaasti ja vertailupohjana toimivat saman toimialan yritykset.

4. Omistajapolitiikan päämäärän ja omistajapolitiittisten linjausten toteuttaminen

Omistajapolitiikan päämäärän ja linjausten toteuttaminen on jatkuva prosessi, jonka käytännön toteuttamistoimenpiteet konkretisoituvat yksittäisten päätösten kautta. Kaupungin omistamien yhtiöiden, yhteisöjen ja merkittävien säätöiden (myös liikelaitokset) muodostama kokonaisuutta arvioidaan keran vuodessa. Kokonaistarkastelussa käydään systemaattisesti läpi kaupungin tytä- ja osakkuusyhtiöt, yhteisöt sekä säätöt ja otetaan kantaa omistajan ja omistamisen näkökulmasta. Kaupunki on aktiivinen omistaja, joka tarkoittaa muun muassa sitä, että toimintaympäristön muuttuessa kaupunki tekee tarvittavat omistajapolitiittiset ratkaisut.

Yhtiökohtaisen tarkastelun lopputuloksena kaupungille omistajana muodostuu:

- kokonaiskäsite miksi omistetaan ja mitä omistukselta odotetaan
- kannanotto omistamiseen (esim. pidetään/luovutaan / laajennetaan omistuspohjaa)
- näkemys yhtiön kehittämisvisiosta (esim. toimintaa laajennetaan / ei laajenneta / fuusioidaan)
- näkemys pidemmän aikavälin yhtiölle asetettavista taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista (esim. osinkotavoite, merkittävän hankkeen suunnittelu / toteutus).

Seinäjoen kaupungin liiketoiminnan ja omistajapolitiikan prosessi

